

## צוואה - על קצה המזלג

מאת: עו"ד אדיר לשם

למותו של אדם, השלכות מרובות. מה דינן של התחייבויות המנוח במותו? מה גורלם של הליכים משפטיים שהיה צד להם? מה יעלה בגורל זכויותיו במקום עבודתו? מה דין קצבאותיו? האם יורשיו יכולים להשפיע על התשובות לשאלות? מתברר שהדברים אינם פשוטים. אמנם המחוקק חוקק את חוק הירושה המסדיר את עקרונות הפעולה בנושאים אלה, אך עדיין נותרו בו הוראות רבות הדורשות פרשנות, במיוחד נוכח השתנות כללי הפרשנות עם השנים.

היקף ההתדיינויות המשפטיות בנושאי ירושה רב. ככלל עשוי עניינו של כל אדם להגיע לבית המשפט, אם דרך בקשת צו ירושה ואם דרך בקשה לצו קיום צוואה. אחוז הערעורים המוגשים לבית המשפט בנושאים אלה גבוה יחסית, דבר הנובע משינויי גישות והתאמתם למציאות חיים משתנה, ומכך שבמקרים רבים עסקינן בסכומי כסף גדולים שגורלם נחתך בהליכים אלו.

עריכת צוואה משפיעה על אופן חלוקת רכוש צבור. הרי אין אדם עושה עסקה יחידה בכלל הרכוש הצבור לזכותו עלי אדמות, אלא במותו. צוואה היא המסמך המשפטי בו יכול האדם לצוות על אופן ניהול רכושו, אף אם אינו רב, בדרך הנראית לו הטובה והמתאימה ביותר. החוק מגן על מסמך הצוואה. המסמך זה יהיה תקף ויושם במלואו, אף אם אינו תואם את תפיסת עולמו ו/או ערכיו של הקורא אותה. צוואה הינה המסגרת לבטא רצון אדם בצורה חד משמעית, בצורה שתמנע חלוקה בלתי מתאימה, וגם תמנע את המריבות המאחרות בין הנהנים, כתוצאה ממנה.

כלל ידוע הוא שבמות אדם עובר עזבונו ליורשיו. נראה פשוט? - אז לא. הבעלות בעזבונו של מנוח הינה ערטילאית. העיזבון אינו אישיות משפטית מוגדרת אלא מסה של זכויות וחובות. זהות היורשים וחלקם בעיזבון לא ידועה, שכן כל אלה יקבעו רק אחרי סיומם של הליכים פרוצדוראליים, עם מתן צו ירושה (בהעדר ציווי מפורש) או צו קיום צוואה (בהימצא מסמך צוואה). הוראות חוק ספציפיות מוציאות מכלל העיזבון זכויות נכבדות העומדות לזכות מנוח עוד לפני התגבשותו (פיצויי פיטורין, זכויות לפי חוזה ביטוח וכיו"ב).

אז מה עושים? - מקדישים לעניין מחשבה. מתכננים. מתייעצים לפני ביצוע. אין אלו מילים גסות. אם אנו מקדישים שעות בהשוואה בין מסלולי תשלום שונים בחברות הסלולאריות בכדי לחסוך כמה עשרות שקלים בחודש, על אחת כמה וכמה, שומה על כל אדם להרהר מה יעשה בכלל רכושו בתום אריכות ימיו.

אין האמור לעיל מהווה המלצה, ייעוץ משפטי ו/או חוות דעת משפטית מכל סוג שהוא. המידע במאמר זה אינו מתיימר להיות מדויק ו/או ממצה ו/או מקיף ו/או עדכני, והינו כללי ואינפורמטיבי בלבד. המסתמך על המידע עושה זאת באחריותו ועל דעת עצמו בלבד.